

Rigsdagstidende.

1861. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 23.

Trettende Session.

9de Møde.

Tirsdagen den 15de October Kl. 1.

(Fortsat.)

Tscherning (fortsat): For at man ikke skal misforstaae min Mening med Hensyn til de latinske Studier, skal jeg udtale, at jeg er overbevist om, at Latin kan være et meget hyppeligt Middel til at lære at gaae godt, idet man derved lærer at gaae paa Line; jeg troer, at det kan være et Underviisningsfag, der kan have store Fortrin, men lad det komme an derpaa, lad de Vedkommende sige i deres Liv, naar man kræver dem til Brug eller til Examen, vise, at de forudgaaende latinske Studier virkelig have gjort dem dygtigere og bedre end de Andre; lad der i den Henseende indtræde Frihed; det er den, som savnes. Jeg vil tillade mig at spørge den høitæredede Kultusminister, om han ikke har taget dette under nærmere Overveielse. Dersom man opgav de saakaldte universitairiske Examina, som jeg tidligere har omtalt, og indrettede Examina ved de forskjellige Dicastrier, saa vilde enhver især slaae ind paa den Vej, som han vilde ansee for tilstrækkelig for det Dicastrium, for hvilket han stod i Spidsen. Jeg troer ikke, at der er nogen Sandhed i, som der paastaas af saa Mange, at Latiniteten aadner Veien for Aldtidens Studium, som skulde være saa aldeles befrugtende for Nutiden; for det første kan alt det, der væsentligt er kommet til os fra Aldtiden, i Nutiden læses i andre Sprog, som vi kende meget bedre, thi Saa ere istand til, tiltrods for de alvorlige Studier, de gjøre, at

gjøre dem saaledes, at de i Grundsproget læse disse Skrifter med den samme Sikkerhed og Letthed, som de kunne gjøre i de levende Sprog. Saa, jeg vil gaae meget videre, jeg vil sige, at en Mangfoldighed af de Studier, de gjøre i Aldtidens Skrifter, hvor stor Verdi de ogsaa kunne have for Sproggrandforskere, ere for Mange i det politiske Liv i mange Henseender fordærvelige; naar de ikke forstaaes ret, blive de afgjort fordærvelige, naar man ikke seer hen til, at det er ganske andre Forhold, man der har levet under, at man der nemlig har levet af Slaver. All Historie fra den Tid, hvor der har været en mindre talrig Befolkning, som i alt Væsentligt har overdraget alle svære og byrdefulde Arbejder til Slaven, kan kun overføres i den nuværende Tid med overordentlig skarp Kritik og stor Skjønnsomhed, og der er Intet, der i den Grad har forvirret Hovederne paa mange politiske Mænd, som Misforstaaelse af Aldtiden.

Jeg har endnu kun at bemærke om Pensionerne, at det er overmaade heldigt efterhaanden at see Pensionslisten træde saaledes frem, som den nu gjør, men det er ogsaa en Betragtning, som stemmer til Alvor, at see, hvor stærkt Pensionslisten stiger. Jeg skal ogsaa gjøre opmærksom paa, hvad der er vigtigt at vide, den Betydning, som vor Pensionering har med Hensyn til Embedslønninger, det er vigtigt at see, hvor stor Livrenten er for en Embedsmand, naar den fremstilles i Kapital; det er en nyttig og god Fremstillingsmaade, som der her er givet, og jeg skal da blot henlede Opmærksomheden paa det Høieste; den høieste Livrente er Borgemesternes; man vil erindre, hvor til-